

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EH DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Afdeling sanctie- en
reclasseringsbeleid

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Ons kenmerk
5593040/09/DSP

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 20 mei 2009
Onderwerp Schriftelijk overleg over het plan van aanpak voor de uitvoering van
het experiment met deels vrij te besteden reclasseringsbudget

Hierbij doe ik u mijn antwoorden toekomen op uw vragen naar aanleiding van het schriftelijk overleg over het plan van aanpak voor de uitvoering van het experiment met deels vrij te besteden reclasseringsbudget (Kamerstukken II, vergaderjaar 2008-2009, 29 270, nr. 24).

De Staatssecretaris van Justitie,

1. Doel experiment

De leden van het CDA en de SP hebben vragen gesteld over het doel van het experiment en de reikwijdte ervan. In reactie hierop kan ik aangeven dat het doel van het experiment is dat de reclasseringsorganisaties bij wijze van proef een deel van het budget vrij kunnen besteden voor activiteiten die naar hun oordeel zinvol zijn voor de reïntegratie van (ex-) justitiabelen en die binnen de huidige financieringssystematiek niet vergoed worden.

Daarnaast dient het experiment inzichtelijk te maken of er belemmeringen zijn in het proces van reïntegratie van (ex-)justitiabelen en hoe deze kunnen worden voorkomen door de professionele ruimte van de reclasseringsmedewerkers te vergroten of de verantwoordingslast te verminderen. In het kader van het experiment staan dus zowel de verantwoordingsplicht als de ruimte voor de professional centraal. Het experiment dient daarmee uitvoering te geven aan de motie van Van Velzen (Kamerstukken II, vergaderjaar 2007-2008, 31 200 VI, nr. 49).

Zoals ik reeds eerder aangegeven heb (Kamerstukken II, vergaderjaar 2007-2008, 29 270, nr. 21), wil ik het experiment ruimhartig uitvoeren. Ik ben namelijk van oordeel dat de uitvoering van de motie past binnen de persoonsgerichte aanpak van het kabinet. Afhankelijk van de individuele zorg- en begeleidingsbehoefte kan de reclasseringsmedewerker op basis van zijn eigen professionele ruimte extra, op de persoon gerichte, activiteiten verrichten. De uitvoering van de motie past in die zin binnen de doelstelling van het kabinet tot recidivereductie. Het bereiken van het maatschappelijk resultaat staat centraal. Binnen het experiment wordt daarom ook bekeken of administratieve procedures dit maatschappelijk resultaat in de weg staan.

Binnen het experiment kunnen reclasseringswerkers alle activiteiten verrichten die naar hun professionele oordeel nuttig zijn en bijdragen aan recidivevermindering. De activiteiten kunnen betrekking hebben op een geleidelijke terugkeer van ex-gedetineerden naar de samenleving en continuïteit van contact tussen reclassering en justitiabele. Concreet kan het gaan om extra begeleiding of gedragsinterventies, nazorg, contact na een justitieel traject, pré-toezicht of toeleiding zorg na een taakstraf. De activiteiten behoeven binnen de huidige financieringssystematiek niet declarabel te zijn.

2. Vrije ruimte reclassering

Het is niet exact aan te geven welk deel van het reclasseringsbudget vrij ter besteding wordt gesteld. De reclasseringsorganisaties gaan allereerst zelf verkennen welke vrije ruimte zij willen benutten. In de loop van het experiment zal pas duidelijk worden hoeveel ruimte de reclasseringsorganisaties nodig hebben. De reclasseringsorganisaties hebben mij overigens laten weten dat meer professionele ruimte juist efficiënter werken betekent. Effectiever werken betekent in de ogen van de reclasseringsorganisaties niet per definitie extra geld.

In ieder geval financier ik aanvullende reïntegratieprogramma's of toeleidingen zorg die naar het professionele oordeel van de reclasseringsorganisaties in het kader van een lopend toezicht of reïntegratieplan noodzakelijk zijn. Daarnaast heb ik in 2009 €300.000 gereserveerd als vangnet om de vrije ruimte met extra waarborgen te omkleden. Daarnaast is maximaal €250.000 beschikbaar gesteld in 2009 voor het onderzoek en de begeleidingskosten.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Afdeling sanctie- en
reclasseringsbeleid

Datum
20 mei 2009

Ons kenmerk
5593040/09/DSP

Op de vraag van de VVD wat het bereik van de pilot is, kan ik aangeven dat het uitgangspunt is dat iedere reclasseringsmedewerker in de regio Eindhoven deel gaat nemen aan het experiment en gebruik kan maken van de vrije ruimte. Dit zal gefaseerd plaatsvinden, omdat de motie niet ten koste mag gaan van de uitvoering van de reguliere wettelijke taken van de reclassering. Er zal gestart worden met 15 reclasseringswerkers en dit zal geleidelijk en verantwoord worden uitgebreid. Het onderzoek naar het experiment zal moeten uitwijzen hoe vaak de reclasseringsmedewerkers van deze ruimte gebruik hebben gemaakt. Ik zal uw Kamer uiterlijk medio 2011 de resultaten van het experiment toezenden. Als daar aanleiding toe is, zal ik u eerder informeren over tussentijdse resultaten.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Afdeling sanctie- en
reclasseringsbeleid

Datum
20 mei 2009

Ons kenmerk
5593040/09/DSP

3. Uitgangspunten en begrenzing experiment

Wat betreft de grenzen aan dit experiment merk ik op dat de uitvoering van de motie niet mag leiden tot het niet of niet tijdig executeren van opgelegde (vrijheids)straffen en strafrechtelijke maatregelen. De reguliere wettelijke taken van de reclasseringsorganisaties in het kader van de strafrechtsketen, te weten de opdrachten van de rechter, het Openbaar Ministerie (OM) of de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) dienen ongehinderd te blijven worden uitgevoerd.

Daarnaast dienen de beleidsafspraken over de uitvoering van de adviestaak, de toezichttaak, de taakstraffen en gedragsinterventies bij de uitvoering van het experiment onverkort te gelden. De uitvoering van de motie mag de beoogde doelen van de professionalisering van de reclasseringstaken, gericht op het verminderen van recidive, niet hinderen. Overigens merk ik hierbij op dat de uitkomsten van het experiment juist ook kunnen bijdragen aan de professionalisering van de reclasseringstaken. De (tussentijdse) resultaten kunnen eventueel betrokken worden bij andere lopende trajecten. Het projectplan vormt de basis voor de uitvoering van het experiment en deze past binnen de genoemde kaders zoals ik deze eerder aan u heb aangegeven (Kamerstukken II, vergaderjaar 2007-2008, 29 270, nr. 19). Voor een goede beoordeling is het van belang dat voor het experiment voldoende tijd wordt genomen. Het experiment wordt daarom gedurende twee jaar uitgevoerd en zal in januari 2011 gereed moeten zijn. Gedurende deze periode moeten zoveel mogelijk reclasseringswerkers binnen de regio kunnen deelnemen aan het experiment.

4. Start en eerste signalen experiment

Het experiment is formeel van start gegaan op 1 januari 2009. De reclasseringsmedewerkers en lokale opdrachtgevers bekijken nu hoe zij deze experimentele ruimte in de praktijk kunnen creëren. Zowel in de verdere voorbereiding als tijdens de uitvoering van het experiment zullen de reclasseringsorganisaties en hun opdrachtgevers, zowel lokaal als landelijk, nauw contact moeten onderhouden over de concrete invullingen van het experiment, het effect en de voortgang ervan. Daarvoor is een speciale werkgroep opgericht, waaraan alle betrokken ketenpartners deelnemen.

De lokale reclasseringsorganisaties moeten de experimentele werkwijze nog goed inbedden in hun eigen werkprocessen. Vanaf mei 2009 is concreet gestart met het benutten van de vrije ruimte voor (ex-) justitiabelen. Overigens duurt een resocialisatietraject vaak minimaal enige maanden, waardoor pas na enige tijd duidelijk wordt wat de vrije ruimte is en op welke wijze deze wordt benut.

De reclasseringsorganisaties worden bij het ontwikkelen van de vrije ruimte begeleid door de Hogeschool van Utrecht en de Universiteit Utrecht. De begeleiding is bedoeld om de reclasseringsorganisaties te voorzien van de wetenschappelijke kaders om de vrije ruimte gericht in te zetten voor het terugdringen van recidive. Het streven is erop gericht dat de vrije ruimte ontwikkeld is aan het einde van 2009. Vervolgens moet onderzocht worden in hoeverre dit daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het bevorderen van de reïntegratie van de justitiabelen en het terugdringen van recidive. Deze evaluatie zal worden uitgevoerd door het WODC in 2010. Voor de evaluatie is het van belang dat geregistreerd wordt welke ruimte door de reclasseringsorganisaties benut wordt en hoe vaak.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Afdeling sanctie- en
reclasseringsbeleid

Datum
20 mei 2009

Ons kenmerk
5593040/09/DSP

5. Administratieve lasten en regeldrukvermindering

Er is door de reclasseringsorganisaties een eerste inventarisatie opgesteld van signalen over ontevredenheid onder reclasseringswerkers over een te hoge administratieve druk. Daaruit blijkt dat het overgrote deel van de administratieve handelingen door de reclasseringsorganisaties zelf wordt veroorzaakt en niet door Justitie worden opgelegd. Het afgelopen jaar heb ik de financieringsvereisten voor de reclasseringsorganisaties al aanzienlijk vereenvoudigd.

Er wordt op dit moment samen met de drie reclasseringsorganisaties ook een analyse uitgevoerd hoe vereenvoudiging van de administratieve lasten het beste kan plaatsvinden. De inventarisaties van de regeldruk door de SVG en Reclassering Nederland worden daarbij betrokken. De uitkomsten hiervan worden zoveel mogelijk meegenomen bij de uitvoering van het experiment. Op dit moment wordt het aantal tijdrovende interne goedkeuringsprocedures bij de reclasseringsorganisaties al verminderd. Daarnaast zullen zij in 2009 starten met de invoering van een nieuw automatiseringssysteem. Dit zal leiden tot aanzienlijk minder registratiehandelingen door reclasseringswerkers. Niettemin neem ik de suggestie van de SP-fractie over om als onderzoeksvraag aan de evaluatie toe te voegen welke regels en afspraken onnodig belemmerend of zelfs overbodig zijn.

Wel vraagt de aard van het werk, het omgaan met justitiabelen die een straf of maatregel ondergaan, uiterste zorgvuldigheid. Dossiervorming dient daarom ook tijdens het experiment plaats te vinden. Dit is nodig om te kunnen nagaan of er zorgvuldig uitvoering wordt gegeven aan wat de rechter of de officier heeft opgelegd. Dit is ook van belang om te kunnen achterhalen wat er gebeurd is bij eventuele incidenten, om daar vervolgens lering uit te trekken.

6. Sturing en wet op de reclassering

De fracties van de SP en D66 hebben vragen gesteld over de sturing van de reclasseringorganisaties in relatie tot de wet- en regelgeving. Voor de sturing van de drie reclasseringsorganisaties onderhoud ik op dit moment een subsidierelatie op basis van outputsturing, in nauw overleg met de landelijke vertegenwoordigers van OM, ZM en DJI als feitelijke opdrachtgevers. Hiermee waarborg ik dat de reclasseringsinzet voldoet aan de specifieke behoeften van deze drie opdrachtgevers in de strafrechtsketen. Het voordeel hiervan is een vraaggestuurde productie en een goede verantwoording van overheidsgelden. Het vervatten van de sturingsrelatie in een nieuw wettelijk kader heeft gezien de bevredigende werkwijze geen prioriteit. Ik zal daarom vooralsnog aansluiten bij bestaande wet- en regelgeving en het actualiseren daarvan. Ik richt mij daarbij primair op de Reclasseringregeling 1995, die laatstelijk gewijzigd is in 2004.

Tot slot merk ik op dat de reclasseringsorganisaties een belangrijke partner zijn in de strafrechtsketen. Uit de aard van hun unieke positie tussen de bestraffende overheid en de persoon van de justitiabele kunnen zij een substantiële bijdrage leveren aan een consequente strafrechtelijke afdoening en aan het terugdringen van de recidive. Ik hecht daarom grote waarde aan het werk van de reclasseringsorganisaties. Ik zal daarom binnenkort de pilot bezoeken om mij persoonlijk te laten informeren over de extra mogelijkheden die het experiment kan bieden voor de reclasseringsmedewerkers.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
Afdeling sanctie- en
reclasseringsbeleid

Datum
20 mei 2009

Ons kenmerk
5593040/09/DSP